نگاه سیاسی؛ مانع اصلی تحقق مطالبات زنان

سودابه رادفر: تندرو ها دنبال مشارکت حداقلی هستند

فاطمه شجاعی: در مجلس قبل یک جاسوس در فراکسیون زنان رفت و آمد می کرد

امید کرمانی ها
عصر جام جم

در فاصله باقیمانده تا برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی دوباره عرصه سیاست داغ شده و رسانه ها و سیاسیون موضوع این رقابت مهم را به محل بحث خود تبدیل کرده‌اند. در این میان مساله «مشارکت» در انتخابات مهم‌ترین موضوعی است که مورد توجه قرار گرفته است. در همین راستا روزنامه جام جم در کاری مشترک با رادیو گفت و گو برنامه «عصر جام جم» را تولید کرده که مناظره چهره ها از جریانات و گرایش های سیاسی مختلف است و می کوشد تا با روشن و شفاف تر کردن فضای انتخاباتی به موضوع مشارکت و حضور مردم در انتخابات کمک کند. سرکار خانم فاطمه شجاعی، پژوهشگر و فعال حوزه زنان و خانواده و سرکارخانم سودابه رادفر، مشاور وزیر ارتباطات در امور زنان و خانواده دولت حسن روحانی مهمان برنامه عصر جام‌جم بودند و درباره موضوع دوازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی به بحث و طرح دیدگاه پرداختند. مجری این مناظره مصطفی صادقی، عضو شورای سردبیری روزنامه جام جم بود.

مجری: زمان زیادی تا انتخابات باقی نمانده است؛ فضای انتخابات را شما چطور می بینید؟

شجاعی: به نظر می‌رسد هنوز فضای کشور فضای انتخاباتی نشده و مردم خیلی درگیر نشدند. علت هم این است که خیلی شفاف گفت‌وگو نمی‌شود و خیلی تعارف زیاد است. اغلب حرف‌ها کلی و مبهم زده می‌شود که باعث شده علاقه و انگیزه‌ای نباشد که تنور انتخابات داغ شود. منظورم از شفافیت این نیست که خدای ناکرده فضا بخواهد به اتهام‌زنی، دروغ و سیاه‌نمایی آلوده شود. به هر حال یک واقعیت‌هایی در جامعه است، مردم انتظارات و مطالباتی دارند. بخشی از اینها انجام شده ولی بخشی هم انجام نشده و مردم دوست دارند این مباحث مطرح شود؛ رسانه باید زبان گویای مردم باشد، ولی الان این‌طوری نیست بنابراین جذابیتی وجود ندارد که تنور انتخابات را داغ کند. در مجموع فضای انتخابات را گرم نمی‌بینم.

مجری: خانم رادفر شما هم معتقدید فضای انتخابات داغ نشده یا این اتفاق را زود می‌دانید، یعنی مثلا ادوار قبلی را بررسی کنیم در چنین زمانی که باقی مانده تا انتخابات، جنب و جوش بیشتری بود یا این طبیعت انتخابات است و وقتی به زمان انتخابات مجلس نزدیک شویم، فضا بیشتر تغییر می‌کند؟

رادفر: من حقیقتش با قسمت دوم صحبت شما موافق‌ترم. انتخابات مجلس شورای اسلامی همیشه ماهیت و طبیعتش این بوده که از انتخابات ریاست جمهوری مقداری دیرتر جنب و جوش در آن شروع می‌شود. البته تایید صلاحیت‌هایی هم که به مرور انجام می‌شود، را به فال نیک می‌گیریم و انگار این فضای انتخابات را گرم‌تر می‌کند. شاید ایده آل همه گروه‌ها برآورده نشود، ولی به هر حال گروه‌هایی هستند که دارند می‌بینند که خواسته‌های شان مقداری اجابت می‌شود. معتقدم دعوت‌ها دارد بیشتر می‌شود و خود مردم هم به هر حال دارند بیشتر پای کار می‌آیند. البته نقش رسانه ملی را مهم می‌دانم. همه پای کار آمده‌اند. فرمایشات حضرت آقا را شنیده‌اند و به هر حال منویات را می‌دانند، مردم هم که همیشه پای کار نظام بوده‌اند و بالاخره نشان داده‌اند که حتی اگر گله‌ای دارند، دلخوری‌ای دارند، موضوعی دارند، بالاخره دقیقه ۹۰ باید پای کار باشند که هستند. امیدواریم این انتخابات هم مثل همیشه پرشکوه برگزار شود.

مجری: به نظر شما جامعه زنان چرا تحرک لازم را در عرصه سیاست ندارند؟

شجاعی: من به‌طور کلی مشارکت خانم‌ها در فضای سیاسی کشور از ابتدای انقلاب تا الان را خوب ارزیابی می‌کنم، اما این‌که در کرسی‌های مدیریتی، سیاسی مثل مجلس، وزارت یا پست‌های مختلف کمرنگ‌تر حضور داشتند، چندین سال است راجع به این موضوع بحث می‌شود. واقعیت این است که ما ۴۴ سال است که انقلاب کردیم. دو سال اول درگیر ترورها و بعد هم که هشت سال جنگ را تجربه کردیم، بعد هم ما فضای دولت سازندگی و اقدامات عمرانی را بیشتر در کشور داشتیم. از دولت اصلاحات به این طرف کم‌کم فضای فرهنگی - سیاسی در دولت و در جامعه پررنگ‌تر مطرح و مشارکت زنان جدی‌تر می‌شود. چگونگی حضور زن‌ها، چگونگی مشارکت زن‌ها، برعهده گرفتن قدرت سیاسی و نشستن بر کرسی‌های مختلف در سطوح مختلف گوناگون، اینها قبل از انقلاب نبود اما کم‌کم توسط جمهوری اسلامی مطرح شد و مذهبی‌ها، قشر متدین و مذهبی ما بعضا کادرهایی داشتند. حتی مقام معظم رهبری یک جا فرمودند حتی درباره حضور زن‌ها در تظاهرات با برخی از علما بحث داشتیم که اصلا زن‌ها باشند یا نباشند که امام محکم جلوی اینها می‌ایستد و زن‌ها را دعوت به مشارکت سیاسی می‌کند. حضور زن‌ها در انتخابات چه به صورت انتخاب‌کننده، چه به صورت نامزد انتخابات تازه دارد جا می‌افتد. به‌طور کلی ارزیابی مثبتی دارم. ما بالای هزار کرسی حاکمیتی مستقیما برای خانم‌ها داریم که خانم رادفر یکی از این خانم‌ها هستند و در دولت قبل به عنوان مشاور وزیر حضور داشتند. البته انتظار این است که تعداد خانم‌ها بیشتر باشد چون زن‌ها نیمی از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند. بالاترین میزان نماینده‌های خانم در مجلس ۱۷ تا ۱۸ نماینده بود که این قطعا با توجه به ۲۹۰ کرسی مجلس، عدد بسیار کمی است. انتظار می‌رود ان‌شاءا... زن‌ها در این دوره حضور فعالانه‌تری داشته باشند و مردم اقبال بیشتری به حضور زن‌ها نشان دهند. من دلم می‌خواهد واقعیتی را بگویم؛ ما بعضا خانم‌هایی را داشتیم که خیلی موفق عمل کردند، قابل تقدیر است، الگو و نمونه هستند، اما بعضا خانم‌هایی را در مجلس داشتیم مطالبات مردم و خواسته‌های عمومی جامعه زنان را دنبال نمی‌کردند چون فضا بیشتر سیاسی بود یا متاسفانه برخوردهای کودکانه‌ای از طرف آنها انجام می‌شد؛ در واقع آنها جایگاه نمایندگی مردم و شأن مجلس را حفظ و رعایت نمی‌کردند. ما نماینده‌ای داشتیم که در انتخاب وزیر برای این‌که از وزیر دفاع کند، خیلی مضحک و خیلی کودکانه حرف زد و گفت «یک آقایی، استانداری خواب دیده فلانی مثلا چطوری است، بعد برای او همیشه نماز می‌خواند. آیا این کافی نیست که این وزیر رأی بیاورد؟» این مدل حرف زدن خیلی شأن نماینده را پایین می‌آورد مخصوصا نگاه را به زن‌ها خیلی تنزل می‌دهد ولی در عین حال ما نماینده‌هایی داشتیم که خیلی قاطعانه، بی‌رودربایستی و خیلی محکم از مواضع مردم دفاع کردند. اینها در انتخاب مردم تاثیر دارد. من هم وقتی می‌خواهم به یک نامزد خانم رأی دهم، این را در نظر می‌گیرم که آیا می‌تواند وکیل من در مجلس باشد، حقوق من را دنبال کند، قدرت اقناع نماینده‌ها را دارد که چنانچه لایحه یا طرحی در حمایت از حقوق زنان باشد، از آن دفاع کند تا رأی بیاورد؟ اگر این خصوصیات در او نباشد قطعا من به او رأی نمی‌دهم و ترجیح می‌دهم به آقایی رأی دهم که محکم‌تر و جدی‌تر مباحث را دنبال می‌کند.

> **رادفر: زنانی که کاندیدای نمایندگی مجلس شدند ۵۰-۴۰ سال زحمت کشیدند، به بهترین شکل بالا آمدند، تایید صلاحیت هم گرفته‌اند، حالا راجع کدام یکی از موضوعات زنان بخواهند حرف بزنند که تایید صلاحیت‌شان دچار مشکل نشود؟**

مجری: در زمان اندک باقیمانده تا انتخابات، در میان اصولگرایان من چند اسم شنیدم که مثلا در لیست تهران ممکن است باشند اما ظهور و بروز آنچنانی از آنها ندیدم که نقد کنند و بگویند «چرا مجلس به فلان مسأله رأی نداد یا من می‌خواهم بیایم که این کار را بکنم.» نیمی از جامعه ما را زنان تشکیل می‌دهند و اگر تعداد زنان برای حضور سیاسی بیشتر شود حتما یکی از مؤلفه‌های افزایش مشارکت خواهد بود. همه چیز که سیاست نیست، یک بخشی از این فعالیت‌ها در سطح جامعه باید انجام شود اما چرا نداریم یا خیلی کم داریم؟

رادفر: به‌طور مشخص گفتید این مدت آن کسانی که به عرصه انتخابات آمدند، چرا موضوعات را دنبال نمی‌کنند؟ معتقدم علتش این است که موضوع زنان این‌قدر سیاسی و خطوط قرمزش زیاد شده که نه زنان بلکه مردان هم جرات نمی‌کنند راجع به آن حرف بزنند. زنانی که کاندیدای نمایندگی مجلس شدند ۵۰ ـ ۴۰ سال زحمت کشیدند، به بهترین شکل بالا آمدند، تایید صلاحیت هم گرفته‌اند، حالا راجع به کدام یکی از موضوعات زنان حرف بزنند که آن تایید صلاحیت‌شان دچار مشکل نشود؟

مجری: شما این را قبول دارید؟

شجاعی: من این‌طور نمی‌پذیرفتم، نگاه من این نیست. ما چند مسأله داریم. به طور کلی حقوق و مطالبات زنان نمی‌تواند ظهور و بروز جدی پیدا کند. یک همین سیاسی شدن مباحث زنان است. ما الان دو تفکر داریم. یکی تفکر مبتنی بر دیدگاه غرب، اسناد بین‌المللی و آن چیزی که سازمان ملل تجویز می‌کند و یکی آن چیزی که خود انقلاب اسلامی ایران خیلی نوآورانه و بدیع طرح کرده است. حداقل در طول ۲۰ و اندی سال گذشته بین این دو دیدگاه کشمکش وجود داشته است. این سیاسی شدن خیلی پررنگ شده و به نظر می‌رسد گفت‌وگوی شفاف در ارتباط با مباحث زنان کمرنگ است و همین مسأله به سیاسی و امنیتی شدن موضوعات دامن زده است. ما با دیوار محکم، سخت و تنومند مردسالاری مواجه هستیم که اجازه طرح مباحث زنان را نمی‌دهد.

مجری: اتفاقا اگر خانم‌ها می‌خواهند نماینده شوند، در جایگاهی غیر از کاندیدایی نمایندگی مجلس، مطالبه‌شان را بگویند تا خواست عمومی شود.

شجاعی: مسأله رفتن و نرفتن خانم‌ها به استادیوم نیست. سال ۸۲ یا ۸۳ قانونی تصویب شد؛ یک سندی به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید و سال ۸۵ هم مصوبه مجلس شد. این سند، عالی‌ترین سند سیاست‌گذاری حوزه زنان به‌عنوان منشور حقوقی مسئولیت‌های زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران است. همین منشور، بندی مشخصا درباره ورزشگاه رفتن زن‌ها دارد. مسأله رفتن و نرفتن نیست، مسأله سازوکار اجراست. ماده ۱۱۳ قانون مجازات مدنی درباره حسن معاشرت بین زن و شوهر است، ماده ۱۱۸ می‌گوید؛ «زن حق هرگونه تصرف در اموال خودش را دارد». همه اینها شعار است. سازوکار اجرا برایش نیست. اگر زن در عسر و حرج باشد، می‌تواند برود درخواست طلاق بدهد اما سازوکارش چیست؟ مصادیق عسر و حرج به قدری محدود است که باید با همان عسر و حرج زندگی کند.

رادفر: سازوکار استادیوم رفتن چه باید باشد؟

شجاعی: سازوکارش این است که زمان حضرت رسول(ص) زن و مرد مسجد می‌رفتند، بعد از یک درب ورودی وارد می‌شدند و تنه به تنه می‌خوردند. بعد گفتند «یا رسول‌ا...(ص) این چه نمازی است، چه وضعی است؟ زن‌ها خانه بنشینند؛ بروید بالای منبر و بگویید زن‌ها خانه بنشینند». پیامبر فرمود: «چرا خانه بنشینند؛ یک در ورودی دیگر می‌زنند و زن‌ها از یک درب دیگر وارد شوند.» سازوکار یعنی این. شما برای حضور زن‌ها در ورزشگاه باید جاتعبیه کنید، ورودی و خروجی خرید و فروش بلیت‌ها و خیلی جزئیاتی که...

رادفر: یک روز صبح مامان‌های ما بیدار شدند و دیدند اتوبوس‌ها زنانه و مردانه شده است. الان هم استادیوم آزادی ۱۱ تا درب دارد. اصلا این دیگر اجرا نمی‌خواهد. این یکی دیگر اتفاقا پیچیدگی ندارد. یک درب اختصاصی هم برای خانم‌ها بگذارند. بلیت فروشی هم که آنلاین است. الان پنج سال است دارند با این پنج تا کلمه بازی می‌کنند؛ زیرساخت، سازوکار و... اتفاقا این یکی زیرساختش هم آماده است، همه چیزش هم مهیاست، هیچ چیز هم نمی‌خواهد. من به استادیوم رفتم. هنوز در بازی‌های ملی هر چند بازی، یکی، بلیت فروشی محدودی گذاشته می‌شود، در تعداد محدودی از بازی‌های لیگ نیز خانم‌ها می‌توانند بروند. در حالی که ساده‌ترین و پیش‌پاافتاده‌ترین موضوعی است که منع فقهی و قانونی ندارد؛ اجرا سخت و مشکل است چون برای یک میخ به دیوار زدن در دولت، ۱۰۰ تا مصوبه می‌خواهد اما این موضوع هیچ چیز نمی‌خواهد.

مجری: دال مرکزی صحبت‌های شما این است که اگر زنان خیلی بخواهند مطالبات‌شان را مطرح کنند، ردصلاحیت می‌شوند یا رأی نمی‌آورند. اتفاقا در همین موضوعی که شما مثال زدید، یک طرف قضیه فیفاست، ولی حتما مطالبه مردمی هم موثر بود که ما الان در بازی باشگاهی‌مان ورود زنان به ورزشگاه را داریم. البته همه موضوعات را به نامزد مجلس‌بودن منحصر نکنیم چون وقتی شما نامزد انتخابات نشوید که کسی نمی‌تواند شما را ردصلاحیت کند؟ چرا زنان ما مطالبات‌شان را نمی‌گویند یا چرا نمی‌آیند این خواسته‌ها را در قالب ان جی او ها یا دیگر مجموعه‌ها مطرح کنند؟

رادفر: در جواب شما می‌توانم بگویم هیس، دخترها فریاد نمی‌زنند. این فرهنگ مردسالاری غربی ما بوده که تازه دارد شکسته می‌شود. چند سال است که دو تا خانم در حضور چند آقا می‌توانند حرف بزنند؟

شجاعی: من یک اتفاق واقعی را که در جامعه خودمان حادث شده، بگویم. ما در مجلس ششم و دولت‌های هفتم و هشتم مصوبه الحاق به کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان را داشتیم. یک سند بین‌المللی که ماده یک آن به‌صراحت می‌گوید: «برابری مطلق بین زن و مرد» و الحاق به این کنوانسیون به معنای این است که ما باید کل سیستم قضایی، قوانین و حقوق‌مان را برداریم و بتکانیم و یک تغییر اساسی و بنیادی ایجاد کنیم، چون برابری مطلق را در بند اولش مدنظر دارد و بندهای دیگرش هم تحت تاثیر همین هستند. یعنی ۲۱ سال پیش می‌آیند و این لایحه را با اصرار به تصویب می‌رسانند؛ بدین نحو که چیزی که کاملا با شریعت ما در تناقض بود و تقریبا تمام علما و مراجع تقلید آن موقع، جامعه مدرسین و شخص مقام معظم رهبری موضع کاملا قاطع و روشن داشتند که این حتی با حق شرط خلاف شریعت است و الحاق به این کنوانسیون به مصلحت جامعه مسلمین نیست، ولی با اصرار خانم‌ها، به خصوص رئیس مرکز مشارکت زنان، دولت تصویب می‌کند، مجلس ششم هم تصویب می‌کند و می‌رود شورای نگهبان اشکال می‌گیرند، برمی‌گردد و مجلس ترتیب اثر نمی‌دهد و مجمع تشخیص می‌رود و مجمع تشخیص راجع به آن سکوت می‌کند.

رادفر: این علت دارد. اولا من تعجب می‌کنم، چرا شما مرتبا می‌گویید اسناد بین‌المللی. اسناد بین‌المللی برای این است که...

شجاعی: ریشه مشکلات امور زنان این است که در نگاه به غرب بررسی شدند. حتی در همین مجلس قبل کودک همسری مطرح بود. شما فکر می‌کنید چه کسی دائم در این فراکسیون حضور داشت؟ آقای کامیل احمدی به اسم این‌که می‌خواهد این موضوع را پیگیری کند، کار ایشان به این رسید که جاسوس بود و از ایران فرار کرد. من نمی‌دانم این در دادگاه اثبات شد یا خیر، ولی زنانی داشتند شاکی که مورد تجاوز و تعرض ایشان قرار گرفته بودند. من خودم در وزارت کشور شاهد گزارش ایشان بودم. موردهای نادر و خاص را از استان‌ها پیدا کردند که درست و بحق است و قابل انکار نیست، ولی این را تعمیم دادن و همه را بردن در قالب آنچه که فرامین بین‌المللی است، درست نیست. مثلا نمی‌آیند بگویند «این بچه در این شرایط مصلحتش سنجیده نشده و براساس شرع این ازدواج باطل است» بلکه می‌گویند اسناد بین‌المللی، سند ۲۰۳۰؛ سند توسعه هزاره می‌گفت ۱۵ سال. همان سند ۲۰۲۰ می‌گوید ۱۸ سال، بنابراین ما باید سن ازدواج را تا این سن بالا بیاوریم. یعنی مبنای قانون‌گذاری من شده آنچه که سازمان ملل می‌گوید.

> **شجاعی: ریشه مشکلات زنان این است که در نگاه به غرب بررسی شده‌اند. حتی در همین مجلس قبل کودک همسری مطرح بود. آقای کامیل احمدی موضوع کودک همسری را در مجلس قبل پیگیری کرد که جاسوس بود و از ایران فرار کرد**

رادفر: اصلا این‌طور نیست. من اول جمله قبلی‌ام را به اتمام برسانم. می‌گویید گرفتاری ما، اسناد بین‌المللی و نگاه به غرب است. اولا این دو تا موضوع است. نگاه به غرب، مشکل‌زاست، همین‌طور که نگاه به شرق مشکل‌زاست، همین‌طور که هر نگاه افراطی و متعصبانه‌ای مشکل‌زاست، همین‌طور که نگاه غیرمتکثرمآبانه مشکل‌زاست. یعنی می‌گویم هر عقلی که منطق اولیه اصول منطقی را داشته باشد، به هر حال اینها را قبول دارد که باید هر چیزی تعادل داشته باشد، اعتدال را رعایت کند. رشته شما مطالعات زنان است؛ مطالعات زنان خودش یک رشته خیلی غربی جدید است. اگر می‌گفتید رشته‌ام مثلا فقه و اصول است، من می‌گویم مثلا یک مقدار گرایش شما شاید به این سمت باشد که می‌گویید نباید اسناد غربی را مطالعه کرد ولی اسناد غربی مثل چاقو می‌ماند؛ می‌شود با آن جراحی انجام داد یا آدم کشت؛ بستگی به این دارد که ما چه چیزی از آن را بخواهیم برداریم. به قول فرمایش حضرت آقا، ماگردن نمی‌گذاریم به اسناد غربی، اتفاقا باید مثل غدیر عمل کرد که حضرت پیامبر(ص) گفتند «رفتگان برگردند، آنها هم که نرسیدند، برسند» یعنی همیشه ما یک معیار داشته باشیم، آن جایی که پیامبر(ص) ایستاده را بر خودمان چارچوب قرار دهیم؛ مطمئنا خیلی از مشکلات‌مان حل می‌شود. رهبر معظم انقلاب چند بار راجع به سند ۲۰۳۰ صحبت کردند اما درباره کدام قسمتش موضع گرفتند؟ حالا یکسری تندرو دوست دارند چون نفع‌شان در این است که انتخابات کم‌تعداد برگزار شود؛ خودی و غیرخودی و نخودی و بیخودی و از این حرف‌ها درست می‌کنند که من کاری به آنها ندارم. رهبر معظم انقلاب به قسمت آموزش یعنی آن قسمت سند یونسکو سال ۹۵، ۹۶ و ۹۷ ایراد گرفتند ولی آن سندی که شما می‌گویید در زمان خانم شجاعی پیگیری می‌شد مطلقا جنسیتی نیست. ولی آن موقع هم این مسأله را داشتیم که موضوع زنان خیلی با سیاست آمیخته شد. این هم همان پروسه و فرآیند را طی کرد که شما گفتید. حال آن‌که آن قدر هم واژه بین‌المللی برابری در آن به لحاظ حقوقی سنگین نبود، کما این‌که در زمان سرکار خانم مجتهدزاده که ماده ۲۳۰ در قانون آمد، فقط آن واژه را عدالت جنسیتی کردند و همه آنچه باید در قانون برنامه پنجم توسعه می‌آمد، آمد و چقدر هم قانون شسته رفته و خوبی شد.

شجاعی: من می‌گویم دولت و مسئولان باید سازوکار اسلامی را عملیاتی و پیگیری کنند، نه سازوکار غربی را. گزارش‌های عملکرد و اقدام خانم‌های دوره‌های مختلف را دیدم که نگاه غرب‌گرایانه و مبتنی بر اسناد بین‌المللی بود، چون به‌صراحت به سند ۲۰۳۰، سند پکن و... مستند می‌شوند. بعد شما می‌گویی نیت‌خوانی. مثلا ما دوره آموزشی داشتیم، تعدادی از خانم‌ها به فنلاند می‌روند تا برای سبک زندگی ایرانی ـ اسلامی دوره ببینند. این در دولت یازدهم و دوازدهم بود. وقتی سند سلامت جنسی ایرانیان در دولت آقای روحانی تدوین شد، آن را کامل خواندم، همه مستند به اسناد بین‌المللی است و می‌گوید «دختران باید پیشگیری از بارداری را یاد بگیرند». اینها نشان می‌دهد اصلا افق دید اسلامی نیست و این مربوط به دولت یازدهم، دوازدهم نیست، در دولت هفتم و هشتم هم بود. این می‌شود که ما با این وضعیت مواجه می‌شویم که فضای مطالبه‌گری مباحث زنان و خانواده سیاسی ـ امنیتی می‌شود. من تا حالا یک مورد هم نداشتم؛ بالاخره در دستگاه اجرایی هستم و حراست می‌توانست به من گیر بدهد «چرا شما رفتی این حرف را زدی، حواست را جمع کن». حرف‌های من درباره خروج از کشور مستند به فتوای صاحب جواهر و آیت ا... مکارم شیرازی است. من که فراتر از آن چیزی که شما می‌خواستید، نگفتم، چرا به من ایراد گرفته نمی‌شود؟ چون من می‌روم مبانی فقهی‌اش را درمی‌آورم و در چارچوب شریعت اسلام می‌گویم. ما اینجا به مشکل می‌خوریم. ما فرصت مجلس ششم را از دست دادیم؛ بابت مطالبه چیزهایی که اصلا به درد مردم نمی‌خورد و وقت کشور را تلف کرد و همین‌طور فرصت مجلس دهم را هم از دست دادیم، چون دنبال موردهایی بودند که همه سرشان به سرویس‌های جاسوسی خارج از کشور وصل بود. اینهاست که مسأله ایجاد می‌کند، وگرنه در مجلس، فراکسیون زنان یا فراکسیون‌های دیگر، بنشینید و درباره حقوق مالی زن، حقوق جنسی، حقوق ایام زوجیت و اذن خروج زن بگویید که اینها را ما بر اساس چارچوب‌های فقهی و شرعی درآوردیم، باید اصلاحات قانونی صورت بگیرد، این هم نظر مراجع و شورای فقهی». حالا چه کسی جرأت می‌کند به شما بتازد یا شما را رد صلاحیت کند؟ واقعا من این را اصلا نمی‌توانم بپذیرم، چون در جلسات متعدد و از سطوح عالی تا پایین‌تر این بحث‌ها را شخصا انجام دادم اما هیچ وقت توبیخ نشدم.

رادفر: خیلی ممنون از بحث خوبی که شکل گرفت. من نقدی دارم به این‌که شما گفتید اسناد بین‌المللی. می‌گویم اسناد و کتب بین‌المللی را کنار بگذاریم، در واقع به خودمان لطمه زده‌ایم. ما عضو سازمان ملل هستیم و اگر بخواهیم چرخ را دوباره از اول اختراع کنیم در واقع تجارب جهانی را نادیده گرفته‌ایم. هنرمان باید این باشد که همه آنچه را از اسناد بین‌المللی هست بومی‌سازی کنیم، تمام آنچه را شما دسترسی داشتید، قبول داریم که کمابیش من بیشتر دسترسی داشتم. اینها شروع می‌شود با یک ستون اسناد بین‌المللی، بالادستی ملی، اسناد داخلی، مصوبه، ستون مقرره و...، حالا اگر در هر ستون مصداقش بود، ذکر می‌کنند و اگر نبود، نمی‌آید برای این‌که فرم، شکل و شاکله آن رعایت شود. حالا اگر دولتی این را بلد نیست، کارشناسی زبان‌خوانده و آشنا به امور بین‌الملل ندارد یا به قول شما نگاهی ندارد به این‌که سازمان ملل در دنیا وجود دارد، بحث دیگری است.

شجاعی: تشکر می‌کنم. امیدوارم مردم و به‌خصوص جامعه زنان حضور فعال داشته باشند؛ هم خودشان و هم همان‌طور که رهبری فرمودند، خانواده‌ها را پای کار بیاورند تا ما بتوانیم مجلس مقتدری داشته باشیم.

برای خواندن متن کامل مناظره کیوآرکد را اسکن کنید

برای دیدن بخش هایی از فیلم مناظره و گزارش تصویری کیوآرکد ها را اسکن کنید